

kel: a kinyilatkoztatás mint történelmi esemény; a Szentírás, az egész hitoktatás gyújtópontja; Isten Lelke a világban; az Egyház mint Isten népe; a laikusok mint az Isten népének tagjai; az egyházi hivatal mint szolgálat; húsvét titka a liturgikus oktatásban; az Egyház küldetése; ökumenikus oktatás; keresztnyek és zsidók; életre nevelés a mai társadalomban. A könyv gazdagságáról több fogalmunk lesz, ha egyik-másik fejezet további felosztását is látjuk. A Szentlélekkel kapcsolatban a következő témákat bontja ki: a Lélek mint minden élet teremtő őselve; a Lélek és az igazság az Egyházban; a Szentlélek mint vezérlő erő az Egyházban; a Szentlélek és az egyes hívek. A kinyilatkoztatásról szóló fejezet beosztása: a kinyilatkoztatás mint történet; az eszkatológikus szempont; istenfogalmunk és a világban lévő rossz; a nem-keresztény vallások új értékelése; a hitetlenségről való felvilágosítás. Filthaut könyve tehát tartalmilag jóval sokrétűbb, mint A. Mülleré; a teljesség igényével azonban ő sem lép fel.

„A Zsinat jelentősége kateketikai szempontból elsősorban nem abban van, hogy ez a zsinat kihirdette a keresztény nevelésről szóló határozatot. Abban sem, hogy némelyik konstitúciójában és határozatában kifejezett utalás és kezdeményezés történik az oktatás és nevelés irányában. A Zsinat tulajdonképpeni lényege a hitoktatás szempontjából sokkal inkább abban van, hogy megkezdte az egyházi tevékenységnek olyan reformját, amit figyelembe kell vennie, helyeselnie és folytatnia kell az Egyház valamennyi tagjának“ (11. o.). Ezzel az idézettel jelezhetjük a munka vezérgondolatát.

A könyv magyar szövege világos és gördülékeny; egyik-másik kifejezése azonban nem jól hangzik. Az 52. és 79. oldal szövege összecserélődött (a lapalji jegyzetek helyükön vannak).

Nagy Ferenc

Pastorale. Segítség a lelkipásztori munkához. A német püspöki kar megbízásából kiadja a németnyelvű pasztorálteológusok munkaközössége. Matthias Grünewald kiadó, Mainz, 1970-től.

A német püspöki kar felkérésére az említett munkaközösség arra vállalkozott, hogy az Egyház és a hívek életében ma legidősebb lelkipásztori kérdésekben eligazítást és segítséget nyújtson. 12 füzetben akarnak a kitzött feladatnak eleget tenni. Nem ígérnek, hogy minden problémát megoldanak; a püspöki kar sem tekinti őket hivatalos szócsöveinek; de jóindulatú szakemberek, akiknek jól megfontolt véleményében megbíznak. Megállapításaik sok kérdésben megoldást mutatnak, másokban legalább gondolkozásra és megoldások keresésére indítanak. Szakemberek, mint Ludwig Bertsch, Willy Bokler, Alfons Kirchgässner, Ferdinand Klostermann, Alois Müller és mások tudásuk és papi felelősségük legjavát ajánlják fel segítségül. Bizalommal vehetünk kezünkbe minden egyes füzetet.

Eddig a következő füzetek jelentek meg:

1. Die Heilssendung der Kirche in der Gegenwart (W. Kasper, K. Lehmann)
2. Die Gemeinde (H. Fisher, N. Greinacher, F. Klostermann)
3. Buße und Buß-Sakrament in der heutigen Kirche (L. Bertsch)
4. Verkündigung (E. Bartsch, F. Kamphaus, W. Massa, F. Schlösser, R. Zerfass)
5. Dienst am geistlichen Leben (J. Sudbrack)

A sorozatra későbbi időpontban visszatérünk.

Itt hívjuk fel a figyelmet a német püspöki kar egy másik kiadványára is: „Schreiben der deutschen Bischöfe über das priesterliche Amt. Eine biblisch-dogmatische Handreichung.“ 1969. A gazdag tartalmú, kiegyensúlyozott hangú kis füzet bibliai, történelmi és teológiai szempontból egyaránt tárgyalja a papi szolgálat kérdését. Kitűnő német teológusok (Schnackenburg, Schlier, stb.) működtek közre benne.